

Any XIV

Barcelona 22 de Agost de 1901

SETMANARI CATALÀ
10 CENTIMS lo número

—Tria de la parada:
 Aquí tens tota, avuy, nostra cullita...
 —Lo rahim en vritat, ben poch m' agrada
 Més m' estimo dos figas....

¡A festa major!

La setmana de las festas majors acaba d' exhalar lo darrer badall.

Los vuyt dias últims son en la terra catalana los més alegres y riallers de l' any, puig sols un jorn, lo de l' Assumpta ó siga 'l 15, celebran sa festa anyal la friolera de 43 pobles del Principat.

De tramontana á mitjorn, de ponent á llevant los quatre dias desde 'l dijous al diumenje últim, son en terra catalana una successió d' alegria y burgit interminable. Surtiu de la capital y prenèu qualsevol direcció; per forsa anirèu á parar á un poble ahont la ballaruga y la pólvora fassin de las sevas. Surtiu de Barcelona valguentvos de qualsevol vehícul (carril, cotxe, tartana, barco, ó diligencia) y deixevos caure en qualsevol plassa Major de poble. Si no es sardana, será envelat, pero jo us asseguro qu' ab lo caracter de foraster no us faltará ball ni balladora ab qui poguéu lluhir las relacions que tinguéu establertas ab la deesa Terpsícore.

L' espectacle es hermós, hermosíssim, casi únich á Espanya. Ab tots los medis de locomoció coneguts, desde l' aristocrátich automóvil fins á la democrática espartenya, veuréu per fora y per dins llargas currúas de gent endiumenjada, ells ab lo vestit negre de las grans solemnitats y ellas ab las *toilettes* estivals, que 's trasladan d' un poble al altre ab rostre que demostra la més franca alegría, ab cara de pasquas, ab aquell bellugueig y ansia de riure que no més 's veu una vegada á l' any... Ab "cara de festa major" en una paraula. Y cada ciutat, cada vila, cada poble per humil que siga 's vesteix de festa per rebre als visitants. Los fills de la terra que resideixen á ciutat 's deixan caure á festa major per veure als seus. Los ciudadáns, hi van per passar uns quants dias d' esbarjo y de bona vida. Los amichs y parents d' altrás comarcas s' hi deixan caure per pagar visitas ó ajustar comptes. Los eterns conquistadors hi van per ballar ab las sarauhistas de la encontrada. Los hereus s' hi convidan per veure si alguna pubilla 'ls cau de bon ull. Los firetayres no 's deixan perdre cap festa major, perque en aquesta temporada fan lo negoci de tot l' any. Los músichs de copla, los adornistas de sarau, los cómichs de la llegüa, los artistaseqüestres de cantonada, los pirotècnichs de secá, los fotògrafos al ayre lliure, los marxants de quincalla y tots en fi, los que viuhèn ab l' alegria ó ab la esplendidés agena, 's deixan caure á las festas majors com las moscas á la mel.

Y tothom riu y menja y 's diverteix y fa 'l seu negoci de desde la mosseta que entre 'ls giravolts d' un wals encadena lo cor d' algún hereu de casa bona, fins al firetayre que torna á ciutat ab los *mundos* buyts y la bossa plena.

La cadena de las diversions, la roda del plaher, no s' acaba may durant los dias de la festa major. Quan la copla del envelat toca los rigodóns darrers al apuntá 'l dia, ja un' altra colla de músichs saluda l' alba ab novas tocadas. La joventut apenas dorm ni reposa... Es natural; la vida es curta y l' hora de gosar passa llaugera ab rápit vol... ¡Es precís aprofitarla!

Els ciudadáns que poden ó tenen proporció s' escapan lluny. Manlleu ó la Vall de Ribas, La Bisbal ó La Esplugu 'ls acullen, altres més modestos

's quedan á Cornellá ó Moncada. Els que no podèn distreure una pesseta de 'ls seus habers ó un dia de las sevas ocupacions 's limitan á Badalona ó Gracia.

¿Quins gosan ó 's diverteixen més? Si fa ó no fa tots igual, perqué las festas majors, com la ditxa, son una cosa relativa. Tant relativa que l' alegria de passar una tarde á Badalona té tants alicients, sino tanta duració, com passar quinze dias á Manlleu ó al camp de Tarragona. Jo al menos com á filosof práctic m' ho prenh aixís. Tant goso ballant ab una beldat badalonina com punteiant la sardana agafat ab dugas hermosuras bisbalencas.

Ja que la igualtat devant la llei es un mito, ó un *mico* que 'ns donan els governants espanyols, la igualtat devant de la festa major es un fet. *!Váyase lo uno por lo otro!*

Encara hi há qui 's conforma ab menos. Hi ha qui 's conforma ab anarsen lo dia de la Verge á las cinch del matí á una estació de carril, ja siga la de Fransa ó la de Saragossa y á passarse allí unas quantas horas observant y fent de *nás*.

Es un espectacle curiós, mogut, y que no 's veu cap més diada de l' any. Lo recomano als barcelonins recalcitrants ó siga als que ni á tiros perden de vista los campanars de la Catedral.

...En la sala d' espera no s' hi cab... Familias numerosas carregadas de bultos y maletas. Toca-tardans qu' arriban esbufegant, treient tres pams de llengua, ab las butxacas plenas de paquets. *Mamás* seguidas de noyas y *mosqués* de promesos, ellas ab vestits de musselina de colors blanquinosos y el s com si acabessin de surtir de la capsa. Cassadors vestits de vellut, carregats d' eynas de fer mal y ab un rósseh de gossos que fa pensar si es arriat el Judici final de conills y perdus.

Lo trahut es infernal. Crits, rialletas, saragata, exclamacions, planys, recomanacions, despedidas disputas. De tot hi ha en la vinya del Senyor.

Sona la campana, funciona la *taquilla*, rodan las vagonetas, la porta del andén va engolint la serp de carn humana que 's prempsa en lo saló.

Pero aquest no queda may buyt... Encara una fornada no s' ha enquistat en lo forn de 'ls vagóns caldejats pe 'l sol d' Agost y xiula 'l tren y esbufega la locomotora y en alas del vent fuig cap á Sant Pau, en lo saló ja va arrengrerantse la currúa d' uns altres que van á Sant Pere.

Y jo, cómodament repantigat en lo meu banch, observo, miro y anoto observacions; endavino arguments; m' forjo novelas; saborejo las emocións de cada grupo; las alegrías qu' espera disfrutar; ab l' acent distingeixo als del Ampurdá ó endavino als del camp de Tarragona, recordo 'ls pobles, m' imagino l' alegria de las familias, 'ls cuadros que s' esperan, á uns y altres... En una paraula, vaig á festa major y tasto la festa anyal de cent pobles á la vegada.

Y quan els excursionistas s' agotan ó jo 'm canso d' observar, m' aixeco tranquilament, fujo d' aquell bullici, xano-xano m' encamino á reanudar las mevas costums, y sense atrafegaments, sense suors, ni mareigs ni gastos extraordinaris, esmorso com un princep, dino com un reyetó, 'm diverteixo á mon *plaisir*, sopo com un bisbe y dormo com un cardeñal, deixant escorre dolsament lo fil de ma vida en aquesta Barcelona que no celebra ¡ay! festas majors... pero qu' es una festa major perpétua.

RAMON BERENGUER.

MAS PRIMERAS RELACIONES

Aixís es que, vestintme un día ab la robeta que duya los diumenjes y fet un brás de mar, la idea vaig fixarme d' empendre á la Carmeta —la rossa de 'ls meus somnis—surtint de treballar.

Cusía la xicota al Call, en sastrería... al sé las vuyt plegava y cap á Gracia amunt... De son tallé á la plassa del Sol, ahont residía, hi havia un' hora llarga. . . ¡Volía tot un punt!

Primer, vaig pendre ánimos ficantme en certa *venta* y ab bon anís del Mono atemperantme 'l cós; després, ja fort de mollas, y ab suficiente empenta tot «esperant que surti» vaig fé un bon rato l' ós

Ixqué .. gentil, graciosa, com la perdiu novella ab pas menut y rápit atravessá 'l carrer... Qué airosa, oh Deu, estava! Qué airosa y alta y bella... Tras, tras, jo al seu darrera igual qu' un perdiguer.

Surti á la Plassa Nova, entrá á la de Santa Ana sens acostarm'hi gota, fins que vam sé al Passeig. Allí, sota de 'ls plátanos, vaig treurem la galvana vaig ar ambarme á n' ella y... ¡vinga 'l tiroteig!

Ignal com un corsari qu' al rastre de una presa per tots costats l' acosa y enjega sos canóns, jo vinga dispararli *piropos* ab tendresa, paraulas incendiarias, sospirs y peticions

Hipérboles y frasses extretas de novelas surtian de mos llabis sense pará un moment... ¡Ni sé lo que vaig dirli! ¡Jamay cap *sacamul. s!* va treure per la boca discurs més eloqüent!

Primer, torsá la cara fent muecas de desayre y apressurá la marxa com si fugís de mí, després, segóns jo anava tornantme més xerraire, somreya als meus *piropos*, mirantme de garbí.

Més tart, quan vareig dirli lo foch que 'm consumía, va riure y va guaytarme de desde 'l cap al peu. Per fi, quan vaig jurarli que may la olvidaría, va dirme «¡Poca solta!» ab melodiosa veu.

Mes, ja afluíxá paraulas, y... dona que contesta es dona ja vensuda. Aixís vaig creureho jo Prenent del «poca solta» motiu d' armá requesta vaig dir que no marxava sense una explicació

En fi, que la conversa aná fentse seguida, vaig treure arguments lógichs y frasses passionals y al últim, prop de Gracia, vaig darli la embestida suprema... ¡Nada menos que *relacions formals!*

—¡Oh no, no puch respondre; no puch pas contestarli. Aixó es cosa del pare. Presentis y ell dirá.

—Pero ¿vosté m' estima?

--Tampoch puch expressarli

—¿Demá, no'podrá dirmho?

—¿Qui será viu demá?

—Es, Carne, que per dir'ho al seu *papá*, voldria tení alguna esperansa; parli vosté primé,

—Qué vol que jo li digui, fillet, si no ho sabría...

—¿Pero vosté m' estima?

—Y jo, fill meu qué sé!

—Donchs bé, vaig afegirli —ja prop de casa d' ella— Comprench sa resistencia, primer s' ho ha de pensá; mes jo ab vosté confio y erech, Carmeta bella, que si avuy no vol dirmho demá be m' ho dirá.

Vaig despedirme d' ella ab la esperansa de qu' era la Carmeta «peix al cove» y content vaig empendre la tornada de Gracia á Barcelona.

Tot baixant, feya cálculs y 'm deya; —Aixó, xicot va vent en popa; com agradarme... tan mateix m' agrada eixa superba rossa, pero no sé; la trobo bastant freda y á mi m' agradaría més fogosa.

Per altra part, es prima com un vímach, y es com á dona... molt poqueta cosa, ¡Qui sab la Monserrat, si la emprenguessis! ¡Alló si qu' es de forsa y hi ha génit y carns, formas y curvas'...

Justament 'm recorda que plega á quarts de deu, de la botiga ahont fa de planxadora en lo carrer del Bruch, y anant á casa puch ferli companyía, ja que 's dona la gran casualitat que m' es vehina...

Dit y fet, ¡pit y fora!— Y ab mas camas de gánguil vaig sé al carrer del Bruch en poca estona.

A la guapi morena la coneixía prou, puig la xicota vivía en lo meu barri y de criaturas jugavam á tot hora á marits y mullers.

Bon punt surtia,

la vaig empendre ja al pas de la porta:

—Hola, *mocós*, —va dirme. ¿Vas á casa?

—A casa vaig.. *mocoso*.

—Donchs fesme de marit. Au, acompányam, com quan jugavam á marit y molla .

—¡Ay, Monserrat, quins temps!

—¡Vés qui ho diria

qu' encara te 'n recordas!

—Si m' en recordo dius?... Si 'm sembla encara que som com allavoras!...

Aquí un sospir vaig deixá anar, y ella ab altre 'm va respondre, y després, una pausa llarga, llarga, va tancar nostras bocas...

M. RIUSECH.

(SEGUIRÁ)

LA TOMASA
NOTAS D' ISTIU

A la Rambla per las nits
hi corren sombras porugas.
De dia, además de sombras
¡hi corren cucas!

Ell.—La vigilo perquè la primera cruga que
li caigui á sobre la matol...

Ella.—No ho fassi *Quinyones*, que las cucas
també m' agradan.

Las cambreras de café
adoptan eix *uniforme*,
y aixís diu que van mes frescas
y té mes set la parroquia.

—Noy, el *sabre* no dona. Tothom es á fora
—No es pas vritat. Jo acabo de trobá al sastre
—Y ¿qué li has dit?
—Donchs... ;de verano!

REGORIS D' ESEANYA

LA TOMASA

Al entornarse 'n la embaixada turca cap als dominis de lo Sultá Roig

BALLS DE CARRER

DIALECHS

—Escolti prenda, ¿que te compromís per aquet *chotis*?

—No senyó.

—Ahl es que si m' arriba á dir que sí, de l' enrabiada qu' agafo, m' han de portar al cementiri á corre-cuyta.

—¿De veras?

—Tal com ho sent.

—Millor sería portarlo á casa 'l doctor Ferrán.

* *

—Escolti ¿ballarém aquet vals que ara tocaràn?

—Tinch compromís.

—Ab qui?

—Ay, ay, ¡Vaya una pregunta. Ab un home!

—Ahl bueno, bueno!...

—¿Escolti, no m' ha dit que tenía compromís?

—Sí, fill meu.

—¿Donchs com es que no balla?

—Perque no tinch balladó.

—Y per qué no ha volgut ballá ab mí?

—Perque no m' ha donat la gana.

(*Un que compra un meló*)

—Per mi aixó es una *carbassa*.

* *

—¿Escolti, no podria ballá sense fer aquets saltiróns?

—Oh, es la meva costúm.

—Donchs es bastant lletja y molt perjudicial, perque ja m' ha clavet set trepitjadas.

—Aixó també es *mal* de l' empedrat

—No senyó, no. Per mi es el *mal de S. Victo*.

* *

—Vaja, ja n' ha prou, que son las tres.

—Qué vol dir ab aixó?

—Vull dir que ja s' acabat la broma, ja tinch el piano ficat al cervell; que fa tres horas que no puch aclucar l' ull; que demá tinch que alsarme á las cinch; y *en fin*, que no 'm dona la gana que continuhi més aixó.

—Ya veurás baixa y 'ns ho explicaràs aixó. A veure ¿d'ahont treus el dret de fernes *aplegar*. Nosaltres tenim *premis* fins que 'ns dongui la *real gana* ¿entens?

Toca, noy, toca.

Brrrum. . . . .

—¡Ayl!....

—Matéulo...

—Ha tirat una gibrelleta.

—Trenqueuli els vidres

—May podem tenir la festa ab pau

—¿Qué ha pasado?

—Que 'l *vesino* del *trasero* es un *coxrino* y ha tirado una *gibrelleta* llena de un *zumo* que no huele gayre bien

—Pronto se arregla. A plegar todo el mundo; cada qual á casa suya y vosotros del piano á dormir.

En cuanto al del tercero, deixeu lo por mi.

I. SOLER.

Al amich Joseph Ximénez Plana

Sonet

Aqui tens amich meu, lo que 'm dema y creu que m' ha costat bastantas pe puig que per mi las lletras son cade que 'm lligan, si d' escriure ne tinch ga Combino tremolós paraulas lla igual que si ab cordills vulgués fer tre perque no siga dit que deixo ple de faltas garrafals aquestas pla Crech que las presents ratllas foran bo si volgués alabar tas faccións fi pro aixó, sols está be, dirho á las do entre dos homes son cosas mesqui y .. calla, que de riure sols tinch ga al pensar que de ¡NAS! ne tens tres ca

NAS

JUAN COSTA.

Gazeta diplomática

A Nápol's dotze francesos varen desafiar á dotze espanyols escullits pe 'l Gran Capitá Gonzalo de Córdoba.

Efectuat lo desafio, no 's pogué declarar la victoria per cap dels dos bandos, quedant empatats en valor y destresa.

Quan se presentá en Diego García de Paredes (un dels dotze espanyols) al Gran Capitá, dihentli que 'ls havían donat per bons á tots, contestá ressentit aquell gran home:

—Jo us havia donat per millors.

* *

Lo célebre general Turena era excessivament bó y senzill.

S' estava un dia al balcó mirant al carré, ab trajo d' estar per casa molt descuydat. Confontlo un criat ab un séu company de servey, s' hi acostá de puntetas y li clavá una forta patacada á la esquena volent bromejar.

Se girá rápit 'l general y al notar la equivocació lo criat, quedá esglayat exclamant:

—¡Perdó, monsenyor; me creya qu' era en Nasí!

—Pró, encare que ho hagués sigut, home, ho has fet massa fort; respongué somrihent en Turena pera tranquilisarlo.

* *

Lord Dectèe, embaixador inglés, tenia la costúm de muntar á caball ab una sola espuela. Haventli preguntat perqué no 'n portava dugas, vá contestar:

—No sé perqué s' han de menester dugas espuelas. Si un costat del caball camina, no 's quedarà endarrera l' altre, no.

JOSEPH BARBANY

PRONÓSTICH

Com que tenim al demunt
altre cop la temporada,
ja torna á estar l' *autorada*
ab las *péssas* tota á punt.

Péssas, saynetes, joguinas
y monólechs qu' es un gust...
(que 'l somni dormen del just
després y s' hi fan trenyinas).

Arreglos fets del francés,
del italiá ó del rús
(dels que se 'n fá tant abús)
fets ab un tres... y no rés.

Originals de camama
sense originalitat
que han, per complert, desterrat
las nostras comedia y drama.

Argumentes extraordinaris
de costúms que, ab las d' aquí,
s' assemblan ¡me caso ab mí!
com 'ls *betsus* á uns rosaris.

Escenas de tras-cantó,
situacions forsadas, falsas...
Personatjes: marits-calsas,
queridos., y se *acubó!*

* *

Y, com sempre, es cosa entesa:
se queixarán 'ls autors
y dirán no més que horrors
d' aquesta ó d' aquella Empresa ..

(Aquestos autors serán
aquells menos gata maulas
que ni á tiros á las taulas
la péssa 'ls hi posarán.)

Are, aquells que fan més nosa
entre actes en l' escenari
y al últim logran posarhi
la seva... ¡ja es altre cosa!

Puig si contan ab la basa
dels amichs y dels *morenos*,
tindrán sempre bons estrenos
y uns éxits... d' estar per casa.

Pero, desgraciadament,
que ni 'ls parents ni 'ls amichs,
salvin ab tot y 'ls fatichs
al juguet, de tant dolent.

Alashoras, es mania
donar culpa del fracás
á tal actor, si per cás,
¡ó á tota la companyia!

* *

¿Cantant las veritats llisas
's perden amistats? ¡Cá!
¡Si 'l teatro aviat será
un taller d' alsar camisas.

No dich més perque no goso;
passará tot lo qu' he dit
als autors de aquí y Madrit.
(¡Ben net! Jo també m' hi poso).

PEPET DEL CARRIL.

FESTAS MAJORS.
Litografia Barcelonesa de Ramón Estany,
CARRER DE SANT RAMÓN, 6,
 Tenim lo gust de participar á las
 Societats de poblacions ahont se ce-
 lebri FESTA MAJOR, que en la
 trobarán un assortit inmens de cromos de totas classes, desde 'ls més senzills
 y económichs als de gust més refinat y artístich, propis pera la confecció de
 Programas, Invitaciones, Titols de Soci, de Foraster y de Abonat, etc., etc.
 Preus sumament reduhits
 Novetat en carnets de totas classes

RAMPOYNAS

—Fa temps que las reunions
no freqüentas, amich Comas.

—Ja veurás, no estich per bromas,
tinch moltas obligacions.

—¿Obligacions? ¡ay carat!
¿quin rédit tarifat tenen?

—Cap ni un, puig s' anomenan
obligacions... de casat.

—
Estant enfilada á dalt
d' una escala, la pobra ávia,
per volguer penjá una gabia
caygué y per sort no 's feu mal.
Y are conta ab grans afanys
demostrant molta alegria,
que va naixe: l' altre dia
..y aixó que té vuytanta a nys!

—
Va extranyarme que 'n Sigfrido
estant gras, li deyan *prim*
y aclarintme 'l cas en Quim,
va dirme: es *Prim* d' apellido.

—
—Son la familia Rodó
tots molt burros y en sos actes
mostran poca educació
—¿Qu' es extran y quehi vulguis tracte s?
—Ja veurás, la filla gran
que s' anomena Cecilia,
sempre 'm diu: l' estimém tant,
que 'l tenim com de familia.

B. RAMÉNTOL.

Una pregunta

Jo he llegit al Catecisme:
« Treballá en dia de festa
es fé un pecat dels més grossos
y per lo tant, de més pena. »
Lo que jo no sé del cert,
y aquet dupte á mi 'm corseca,
es que si un fill del treball
te feyna en dia de festa,
per no morir-se de fam,
de gana ó be de miseria ..
veyám aquí, que 'm responguin:
¿Aqueix peca ó be no peca?—

RAMPELLS.

Cantars

¿Tu no 'm vols? no m' hi empenyo,
¿has cambiat de pensar?
Si tingués lo que 't pensavas
potsér ja fóram casats.

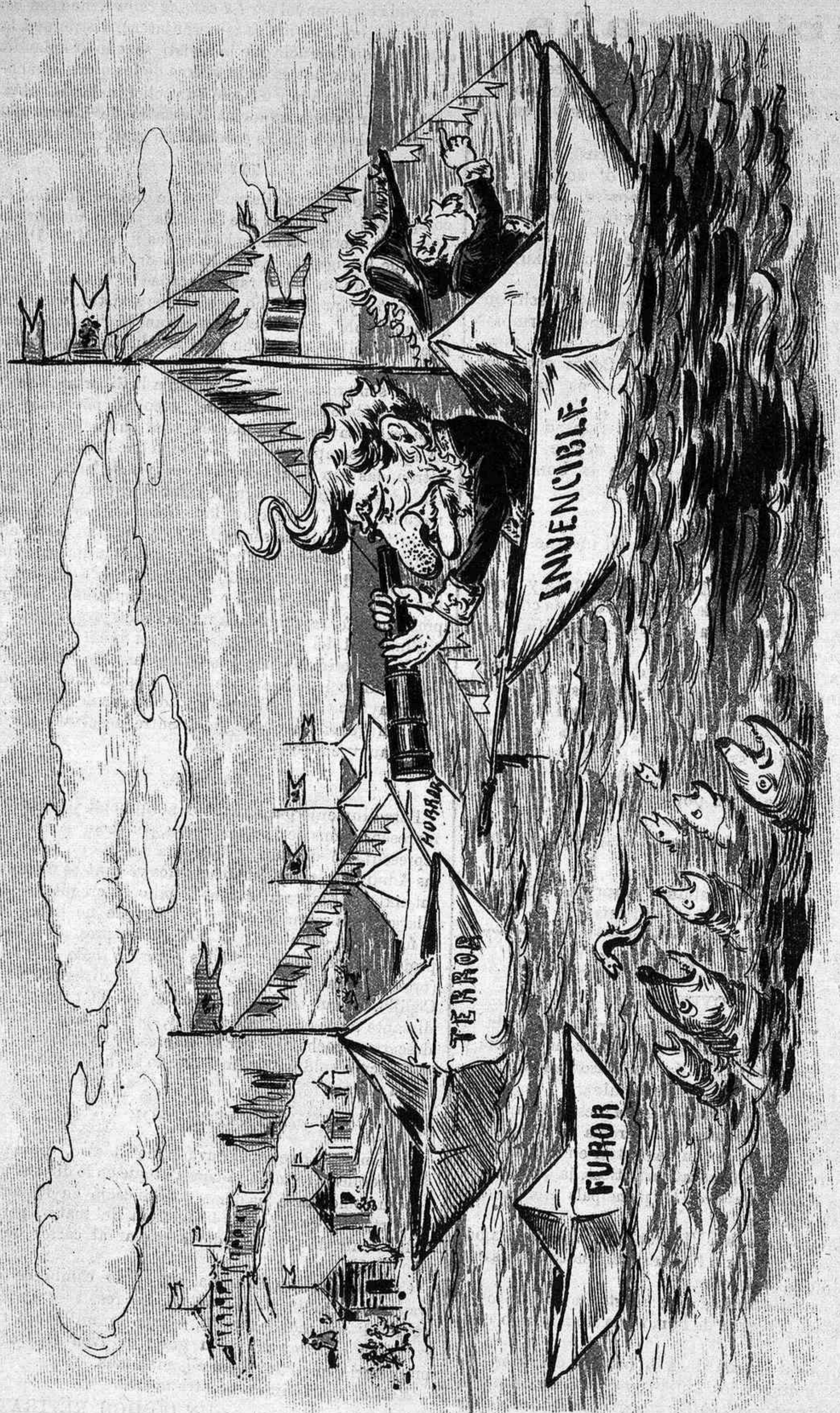
—
Enveja fan tos cabells ....
enveja fan á la xusma:
si sabessin com jo sé
que son cabells de perruca.....!

E. MOLAS.

Dihen de Vilanova que cert diputat, junt amb altres pinyos, se dedica a estobar periodistes i opòrtic. Proponer que nomenen per governador civil.

A Gracia y a Badalona ho van pendre ab tanta fuga, qu' es fama qu' encare voltan esclaus de la ballaruga.

En las aguas del Cantábrich lo descendit de Colon hi está preparant els barcos qu' han de fer tremolá 'l mon.

Bibliografia

Entre 'ls llibres y periòdichs rebuts aquesta setmana devém fer especial menció de dos, que donan clara mostra de lo que s treballa á Espanya en lo benemérit art de llibreria.

Los Carolinos per Verner vom Heidenstam.

Ab aquest titol la casa A. Barber d' aquesta capital, ha donat á coneixer en nostra nació una obra que es una verdadera revelació d' un literat d' alta volada, del qual encara no 'n teniam cap noticia. No en va 'ls espanyols aném un quart de sigle endarrera en civilisació.

Verner vom Heidenstam es un literat suech qu' ha escrit ab *Los carolinos* una de las més hermosas novelas de la literatura contemporánea, molt semblant en lo modo de fer, ab las del famós escriptor polach Enrich Sienkiewicz. La lectura 'ns ha delectat moltíssim.

Lo volum ha sigut editat ab molt esmero per la casa A. Barber, á la que enviém nostre modest aplauso per son sacrifici en pro de la bona literatura.

* * *

Siglo pasado, aplech d' articles del insigne crítich «Clarín».

El Centro editorial de Madrit «Literatura y Arte» ha reunit en un volúm de 200 páginas, una colecció de treballs crítichs del malaguanyat catedràtich asturiá Leopold Alas.

En dits articles, está condensada tota la erudició, tota, la vena crítica d' aquell sabi y filosof á la vegada, qu' adoptá lo nom de guerra «Clarín».

El Centro Editorial «Literatura y Arte» ha presat també un valió servey á las lletres espanyolas recopilant luxosament editats, alguns de 'ls principals treballs que ferén popular lo nóm de Leopold Alas.

Siglo pasado 's ven á 3 pessetas en las principals llibrerias.

Agrahim l' atenció d' abdúas empresas editorials al fernes mercé de 'ls llibres indicats.

TEATROS

NOVETATS

Una bolla di sapone posada per primera vegada la setmana passada, distraqué del tot á la concurrencia y en son desempenyo hi reculliren aplausos las Sras Vitaliani y Farina y los Srs. Duse y Sainati.

Dissapte, per primera vegada en la present temporada se posá en escena lo terrorífich drama de Sardou *La Tosca*, que serví pera de nou demostrar en la Sra. Vitaliani sas portentosas facultats artísticas, ja que ratllá á una altura imponderable en las principals escenas dels actes según y tercer.

Verdaderament la Sra. Vitaliani en lo género dramátich se la pot comparar á las mes grans notabilitats que han trepitjat nostres escenaris.

Ab dita eminent artista hi compartí son triunfo lo Sr. Duse, si bé en la escena de la mort lo trobém algo exagerat.

Dimars passat tingué lloch lo benefici del actor brillante que 'n diuhen los italians y actor cómich que 'n dihém nosaltres y tant en *Un viaggio per cercar moglie* com en *La machina per volare* è *Il casino di campagna*

coneguda en espanyol per *La casa de campo*, (que son las obras que en dita nit se representaren), distraqué á la escullida concurrencia que hi assistí, sent molt aplaudit en un dels personatjes de la última de las obras esmentadas per imitar á la perfecció á un polichinela autómata.

Pera ahir estava anunciat l' estreno de *Liberia* del Sr Rusiñol, obra que es esperada ab gran ansietat.

TIVOLI

Diumenje passat se despediren de nostre publich la companyia de sarsuela que ha fet la petita temporada d' estiu y ademés la domadora de las focas Mlle Diha-naft que ha sigut lo clou de la temporada.

Al final de las obras rapresentadas hi hagué lo ridicul cable y prenants'ho de sério los artistas, van dirigir la paraula al públich demostrant'hi l' agrahiment que vers á éll li profesavan per l' assiduitat ab que habia concorregut.

Casi sempre hem trobat ridicula la llibertat que 's pren lo públich en los dias del despido, pero may ho habiam trobat en tanta manera com diumenje passat en aquesta companyia, puig com siga que las dugas obras estrenadas han sigut dos fracassos y las demás representadas son exit ha sigut regular á causa de ser conegudas hasta la sacietat, lo deliri y entussiasme per los artistas habia de ser pura *alfa*, y aixó ho saben ells mateixos que sort hi ha hagut de la torna diaria de las focas, puig de lo contrari difícilment haurían pogut arribar al 18 d' Agost, ab tot y que 'ls propósitos de la Empresa eran fer la temporada un bon xich mes llarga.

Fins al 31 del corrent estaré tancat aquet teatro y en dit dia s' obrirá de nou trasformat en Circo Equestre, baix la direcció del inteligent Sr. Alegria que ja té una companyia *ad hoc* contractada y composta de celebritats (en son género) no conegudas entre nosaltres, per lo que li augurém bons resultats.

GRAN-VIA

Pera diumenje passat s' habian anunciat los últimas representacions de *Los dos pilletes*, pero com siga que la representació donada de dita obra resultá un lleno y á las Administracions dels teatros los va tant bé un resultat aixís, la Empresa Llorens-Cepillo, ha cregut prudent allargar una setmana més y creyém que no deurá ser la última en definitiva, ja que en la present hi han projectats los beneficis de las Srtas. Viñals y Pastor (protagonistas de *Los dos pilletes*) y del director senyor Cepillo, los que tindrán lloch en la nit de avuy y del dissapte próxim respectivament, per lo tant quedan descartats pochs dias per la Empresa y es natural que ella encare voldrá expremere més lo such ja que la taronja dona

TEATRO NOU

La Empresa que explotava aquet teatro, diumenje doná per llesta sa misió á causa de que en lo dia següent debian comensarse las obras de edificació en lo carrer de Corts, tros comprés en la fatxada del teatro, per lo tant la entrada del local debia passar al carrer de la Diputació.

Comprent dita Empresa, que ab lo cambi de entrada, se perjudicaria lo resultat, ha resolt—y á nostre veurer d' un modo acertat, — que lo milló era *reirarse por el foro* y si volen gosar del *Nou Retiro* los propietaris, que l' explotin ells mateixos.

Resúm: que tenim un teatro menos.

UN CÓMICH RETIRAT.

VALE MAS MAÑA QUE FUERZA

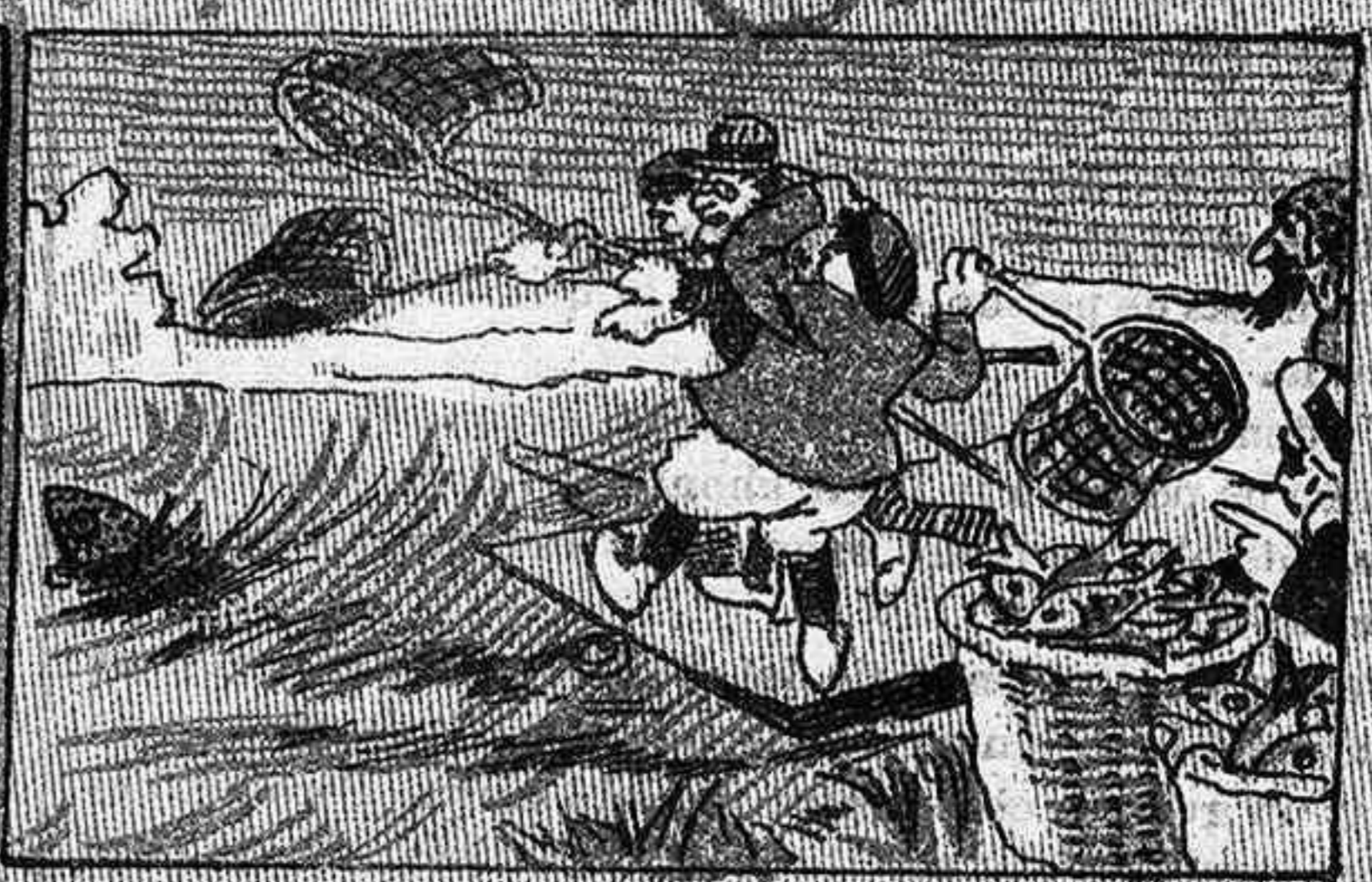
En Titus y 'l Noy Gran, volian menjar peix y no sabian com fer'ho.

Fins que van pensarsen uba. Y aquesta va ser la invenció d' un peix automàtic.

Lo qual en Titus va posar en mohiment, mentres que 'l Noy Gran distreya als pescadors d' un tinglado

Quan lo peix (?) va apareixer, los pescadors van perseguirlo encarnissadament

Y entre tant lo Noy Gran y 'l Titus van fer de las sevas.

Y en son refugi tranquils van darse la gran vidassa, demostrant prácticament que més que forza, val manya.

Campanadas

¿Se 'n recordan d' aquella Carmeta del Poble Sec que la setmana passada, várem ferlos avinent que estant la pobreta embrassada, havia tingut lo *desitj* d' apoderarse de tretze duros qu' una peixetera de Sant Antoni tenia sobre 'l mostrador?

Donchs compadéixinla; la infelissa ja es á *veranejar* á la torre del carrer d' Amalia. Tot á causa d' un altre *desitj*, aquest de cinch duros que duya una minyona qu' estava comprant á la Boqueria.

A la fi, s' hi ha ficat la justicia y es una verdadera llástima. La xicota ha sigut engabiada y com qu' á la *Cangri* no podrà satisfer sos *desitjos*, la seva criatura sortirà sens dupte ab un *desitj* de moneda en quansevol part del tendre cosset.

Aixó si 'l *desitj* li ataca al físich. Si li ataca á la part moral, resultarà 'l *menut* ab las unglas més llargas qu' en Lluís Candelas ó en José Maria.

¡O 's farà polítich que vé á ser lo mateix!

Aquesta vuytada última s' han descubert una porció d' abusos monstruosos en lo ram de Correus.

Per las averigiacions fetas, s' ha vingut en coneixement de que 'ls empleats del ram, ja no 's limitan á obrir algunes cartas, sino qu' efectuan una complerta y conciensuda requisita de tot los plechs qu' al correu se confian y aquest vull y aquest no vull, s' apoderan de diners, documents, giros, notas de pedido, etc. de tot lo que 'ls fa goig en una paraula.

Y ademés, per colmo d' audacia, portan son descaro al extrém de posar en lo lloch ahont los valors estavan tancats, epístolas mofetas, expressions indecorosas y figuras insultants.

Pensar ab la regeneració del cos de Correus, es pensar ab lo impossible. L' únich remey que donaria resultat, sería posar un guardia civil dintre de cada carta. Pero aixó es impracticable y 's fa precis pensar en altres medis. Jo opto per un petit cartutxo de dinamita qu' exploti al violentar el sobre.

Allavors potser veuriam molts empleats de Correus assenyalats.

¡Y, qui sab si de 'ls grossos!

Segons sembla, la esquadra espanyola (?) ó siga 'ls quatre trastos vells que 'ns van deixar els yankees, farán manio-bras un d' aquets dias.

Aixó de manio-bras es un dir, perque segons el ministre de Marina, ni ls barcos ni el personal de las carracas que posehim, poden llemsarse á fer lo qu' han fe darrerament francesos e inglesos.

Diu lo ministre que lo únich que farán nostres barcos serán exercicis práctichs, perque la gent s' hi acostumi. A la quenta, nostres marinos no están acostumats á anar per mar. Segons sembla l' exercici de preferéncia será lo d' aixecar anclas. ¡Aixecar anclas... Ja ho veuen; l' A. B. C. de la *cartilla* marina. Per lo que 's veu, nostres marinos encare no han après á confegir; encara son al abecedari.

¿Y per aixó se sosté un ministeri de Marina y tenim un carro de almirants, contralmirants, vice almirants etc. capás de surtir á totas las marinas del mon?

¡Vaja, que 'ns tornin els quartos!

M' han dit que no ho digui; pero no obstant á mos lectors no puch negals'ho, encara que siga á títol de confidencia y encarregantlos el secret

En Lerroux, lo fogós diputat per Barcelona, ve á dirigir *La Publicitat*.

A la quenta, aquest periódich trobantse ab l' aygüa al coll, los accionistas van negarse á afegir diners si no 's cambiava la marxa de la publicació. 'S tiraren cálculs, 's feren projectes y després de molt discutir'ho, sembla que s' acordá fer foch nou ab direcció nova. En Corominas sería jubilat y passaria al *panteón del Olvido*, en *Xirigotas* faría 'ls articles de fondo, en Costa y en Jordá s' encarregarían de la secció religiosa y de 'ls articles de modas, respectivament, en Figuerola 's compraria un barret hongo; en Reig y Vilardell tocaría 'ls assumptos delicats ab aquella travessura tant seva y finalment, en Lerroux, presidint-los á tots s' encarregaria de convertir el *doublé* del republicanisme de *la Publi*, en or de lley. En una paraula mitjas solas y talóns *por todo lo alto*.

Ah! en Barras tristas tará la secció festiva del periódich tot pessant figas y en *Xirigotas* per un suplement de sou, tractará los assumptos de vins y alcohols, en los quals es una autoritat.

Celebrarém qu' ab aquest cap-más surti de penas *La Publi* y torni á agafar la empenta d' allavors de la *cajetilla del soldado*!

El Diluvio ha descubert que l' inspector de policia *Palayas* cria garrins.

No es cap delictes. Pitjor sería criar redactors del *Diluvio*.

Pero ara resulta que no es en *Palayas* qui cria 'ls gustosos companys de Sant Antón, sino un nebot. Lo qual varia molt d' aspecte.

Perque un nebot d' un inspector de policia no está privat d' exercir una industria. Com tampoch un parent del Maleta Indulgencias está privat de tenir sentit comú.

Res té que veure 'l parentesch ab aquestas cosas. La rahó allá ahont sigui.

El Pars, ocupantse del escás públich qu' assistí al enterrro de la duquesa de Cánovas, diu que si hagués viscut el seu espós hi haurian concorregut milers de «pelagatos» trets del no rés per en Cánovas.

Aixó prova, — diu, — quina classe de personas son els mon'quichs.

Sense comentaris.

Los frares de Filipinas no tenen més remey que marxar ab la música á altra part. Sembla que 'ls nort-americanos no están per engreixar corbs que 'ls treguin els ulls, com feya la incauta Espanya.

Los frares están disposats á caure allá per l' América del Sud, per més que preferirían venirsen á Espanya. Ab tal objecte visitá l' altre día á n' en Sagasta un general. de las ordres religiosas.

Suposém que 'l del morrió dev'a tréureli del cap la segona idea, á menos que 's vulgui acabar de rifar als espanyols.

En quant á la primera, tot será que las repúblicas sud-americanas vulguin rebre als frares.

Lo millor que se 'ls podria acudir á n' aquets súbdits de Déu, sería ficarse en un barco y barrinarlo á mitj cami.

Deixarian en pau als habitants de la terra y volarian tot seguit al cel, aqueix cel del que aparentan estarne tant enamorats.

La escena á Madrid:

Preuia un home la fresca á la porta de casa seva, quan de prompte se sentí ferit d'una punyalada á la esquena. Conduhit á la casa de socorro va dir que no tenia ressentiments ab ningú ni havia vist tampoch qui l'havia ferit. La ferida es grave.

Per lo que 's veu, á Madrid las punyaladas neixen per generació expontánea, sense que cap bras mogui l'arma homicida.

Ja es lo colmo. Aixó de que 'ls punyals fereixin tots sols 's veu qu' está en l'atmósfera cortesana.

*

En lo poble de Tavel prop de Nimes, un *hermano* de la Doctrina cristiana ha sigut acusat per varios de sos deixebles, victimas de 'ls instints pederástichs del religiós.

Al anar á pendre la policia al *hermano* Gothard aquest ja s'havia fet fonedís.

Com qu' á Barcelona també treballan el negoci *les freres ignorantins* (com 'ls dihuen á Fransa) con'é que 'ls pares de familia 's previnguin, per si 'l Gothard en questió ve á caure per aquí.

Y posin una corassa ab forrellat en los tendres cossets de sos plansóns.

¡Ni que visquessim á Nápoli!

*

Diu que 'ls bisbes de Bélgica están alarmadíssims per la invasió de comunitats francesas en aquell territori.

Han proposat al govern que no 's deixi entrar als frares gabatxos sino ab aquestas condicions; 1er. Que no podrán fer colectas; 2on. Que no establiran cap centro de ensenyansa; 3er. Que no obriran cap capella pública.

Aixó ray que vinguin á Espanya. Aquí no sols no 'ls posarán els bisbes cap condició sino qu' encara 'ls rebrán ab los brassos oberts y farán pressió porque 'ns xuclin fins el moll de l'os.

Com se coneix que 'ls bisbes belgas entenen el panyo.

*

A Vilanova y Geltrú va ser atropellat l'altre dia un periodista de la manera mes iniqua, per gent pagada que li abordá lo diputat del districte Sr. Ferrer y Vidal.

Aquest senyor ha demostrat que més que representant de Vilanova y Geltrú —ciutat cultíssima— deuria ser'ho d'algún districte de la Zululandia.

Y encara fentli favor.

*

Lo conegut fabricant de xacolata D. Jaume Boix re parteix en los paquets de xocolate que li compran sos clients una colecció de cromos representant las escenas mes notables del drama de Descourcelle *Los dos pilletes*, que tan aplaudit sigué en son estreno en lo teatro de Novetats y actualment en lo de la Gran-Via.

Dits cromos, perfectament litografiats, son reproducció fotogràfica del reputat artista Sr. Esplugas.

Felicitem al Sr. Boix, per la idea que ha tingut y que sens dupte li agrahiran los aficionats á colleccions.

*

Un d'aquets dias va arribar á Madrid el ministre plenipotenciari de Dinamarca, qu' es portador del collar de la ordre de l'Elefant ab que ha sigut agraciat el rey d'Espanya.

Ara en mútua correspondencia, deuriam nosaltres enviar á Copenhague un ministre plenipotenciari que portés al rey d'aquell pais l'ordre de l'Aguilera. l'arcalde de Madrid. Elefant per elefant, es el politich més elefanti que tenim.

*

El ministre de Gracia y Justicia, ha celebrat fa poch varias conferencias ab el Cardenal Sancha, á l'objecte de modificar el Concordat.

A la quienta, el cardenal Sancha es qui ha de projectar l'arreglo y en Pidañ qui ha de gestionarlo á Roma.

En cambi el pais voldria que l'arreglo el projectés en Pi y Margall y 'l gestiones d'embaixador á Roma en Blasco Ibañez.

Ja vehuen si aném lluny d'oscas ab los que 'ns governan.

SECCIO TELEGRAFICA

(Servey particular adelantat — pe'l *fil especial* de LA TOMASA — qu' encare ningú may no li ha trencat)

HOSTAL DE 'LS IV GATS 19. á l'hora de "trona avall. — ¿Qui ho diu que en lo meu Hostal s'hi menja malament? ¿Qui ho diu que 'm valch de manganillas per servir trossos de correatje de la guardia civil, en lloch de filet y llonsas de la mitjana? Que consti; avuy, al meu Hostal s'hi ha servit *filet*. Filet legitim, del bó del que no deixa lloch á duptes. Solsament que hi fey com l'apotecari d'Olot, preu per preu me l'hi menjat jo. Qu' era gustós! ¿qué fi y qué regalat!... ¡Hi tornaria!

PERE RO. — ¡MEU!

LA PERDIU-20 á la hora de 'ls futris — Dos representants de 'n Lerroux han estat aquí per ferm'hi barrallar. Jo hi dit que no hi ha de qué, puig si be es vritat que 'l poso com un drap brut y (no per cert sense arguments) parlo per boca de *ganso*. Lo cert es que al diputat republicá que venia per encarregarse de la direcció de *La Publi* li he segat l'herba sota 'ls peus, á menos que *La Publi* vulgui suicidarse. D'aixó s' 'n diu una carambola per taula. Lo que si puch assegurar, es que d'aquesta fota la sanoh no arribará al riu.

K. SELLAS.

VILANOVA - 16, á l'hora de la brutalitat — (Meridiano de Cafrería) — Desde 'l lloch ahont estich colgat, protesto ab totas las mevas forsas contra la conducta d'algú que vol representar lo meu antich districte. May s'havia vist en aquesta culta terra, á la qual vaig ilustrar ab mon Museo, un cas semblant. Un home de llettras atropellat per un burgés. Un representant de la premsa lliure, mal ferit per un explotador. La poesia que jo tant aymava, fuetejada per la prosa vil que tant aborria. Protesto ab totas mas forsas y maleheixo el jorn en que va alsarse lo primer antre d'explotació al costat de ma Biblioteca.

LO TROVADOR DE MONSERRAT.

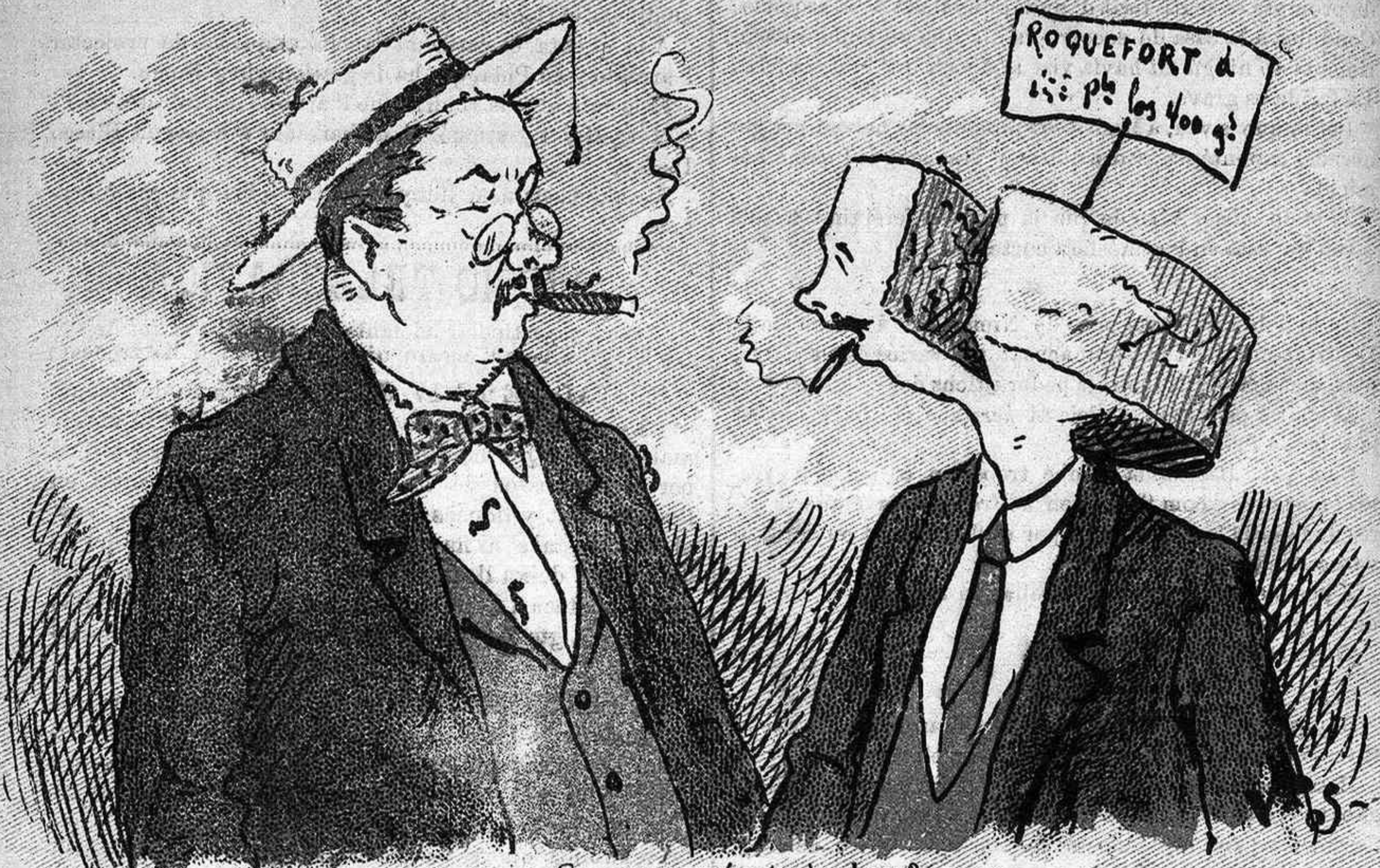
CORRESPONDENCIA

Pere Vall. — Aceptada la 2.ª Xarada y l'epigrama. Las altras no m'acaban de fé 'l pes. *A. del V.* Entesos; més si algú 't tracta de *rata*. «tú responderás por mi» *Montabiz*. — Aceptat y gracias. *Rampells*. — Aquesta setmana no m'acaba de satisfacer. L'assumpto es vell y per desarrollarlo ha agafat una assonancia tan difícil que no resulta 'l treball. *Frederich Call*. — Li cal estudiar molt porque 'ls seus treballs resultin literaris. *Joaquim Andreu*. — Gracias pe'l recort. *J. Soler*. — Aceptat y gracias. *J. Cristiá Lombart*. — No serveix. *R. Homedes*. — Tampoch. *Id. id. en Comandita*. — Se publicarà; *Mr Jean Espill*. — S'aprofitará molta cosa. Gracias per l'oferiment y sab qu' aquí té una casa. *J. M.ª M.* — Dispensim, pero aquest cop no ha estat acertat. *Albertet de Vilafranca*. — Serveixen casi tots.

C. A. Rebut import semestre. Are l'artista se troba á Lleyda y me digué que avans de marxar li escriuria á vosté en lo pun indicat. Per las visitas fetas veje que era fulano de molts romansos. Tingué que ferli una visita en lo teatro hluent de fer antessala per tenir una fulana en la seva companyia; fulana que marxá ab ell, quan acabá los compromisos de la nit.

Nada, que vaig aguantar la capa.

LES ORUGAS DE LA RAMBLA

— Company, ¿cóm teniu el cap?
 — Vosté 'l tindrà igual que jo
 dintre un rato ab tantas cucas...
 ¡Fet un... queso Roquefort!

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Tenim á casa una gata
 que á més de sé *inversa prima*
 ab *tercera*, també n' es
 molt *quinta-tres-quarta-quinta*,
 Cert dia, suposo jó,
 que va sentirne *dos-tres*,
 á un canari molt bufó
 que tinch sempre al balconet
 penjat, pro que per desgracia
 l' havia deixat á terra,
 y se n' hi aná tot creyentse
 que era una *quinta-tercera*;
 Lo que vá fer n' ho vaig veurer,
 lo que un servido 'ls puch dir
 es que va extranyarme molt
 lo sentir trucá al meu pis;
 obro y veig una xicota
total, tant per sa hermosura
 com per lo molt ben vestida,
 y comensá á cridá ab furia;
 — Es vesté lo que tenia
 una gabia 'l seu balcó—
 La respoch jó: — Si senyora
 un servidó mateix soch—
 — Donchs tingala ben segura
 que ara ha caigut al carré,
 tocant á una servidora

y empastifantme 'l barret;
 Ella volia explicarse
 pro jo vaig tanca";
 vaig á buscar el canari
 y ella al meu detrás segueix;
 ensopego, caich y 'm trenco
 lo dit petit de la má
 arribo á baix per tot miro...
 ¡la gabia havia volat!

PERE VALL

GEROOLIFICH

QUI
 I A I
 S A G A S T A
 X V I
 D I
 R
 O O O
 —
 T

ALBERTET DE VILAFRANCA

CONVERSA

— ¿Ja se que 't casas Joanet?
 — Si noy, si Deu vol lo mes que
 ve, ab una nena, la més garbosa y
 ressalada que hi ha en tot lo poble.
 — ¿Quin poble es aquet que no
 té nom?
 — Si que 'n té, ja t' hi ho dit.

J. MONTABLIZ.

SOLUCIONS

A lo insertat en lo número anterior
 Xarada.— *Te-le-gra-ma*.
 Tarjeta.— *L' ànima morta*.

Periódich festiu, Il·lustrat y Literari

PREUS DE SUSCRIPCIO

Espanya y Portugal tmtre.	1'50 ptas
Cuba y Puerto Rico »	3 »
Extranger »	3 »
Número corrent.	0'10 »

LITOGRAFIA BARCELONESA
 S. Ramón, 6.—BARCELONA